

מורה לחיים!?

"הדרך הנכונה לחנך בני אדם היא להיות להם לדוגמא".

(אלברט איינשטיין)

1.

א. תניא, "אמר רבי עקיבא: פעם אחת נכנסתי אחר רבי יהושע לבית הכסא, ולמדתי ממנו שלשה דברים: למדתי שאין נסנין מורה ומערב אלא צפון ודרום, ולמדתי שאין נפרעין מעומד אלא מיושב, ולמדתי שאין מקנחין בגמין אלא בשמאל. אמר ליה בן עזאי: עד כאן העזת פניך ברבך! - אמר ליה: תורה היא וללמוד אני צריך.

2.

ב. רב כהנא על, גנא תותיה פורגיה דרב. שמעיה דשח ושחק ועשה צרכיו, אמר ליה: ידמי פומיה דאבא כדלא שריף תבשילא! אמר לו: כהנא, הקא את? פוק, דלאו ארץ ארעא. אמר לו: תורה היא וללמוד אני צריך.

(תלמוד בבלי, ברכות, ס"ב, ע"א)

תרגום שטיינזלץ: רב כהנא נכנס ושכב תחת מיטתו של רב. שמע את רב משוחח עם אשתו, משחק אתה, ומשמש מטתו. אמר רב כהנא: דומה פיו של רב כמי שלא אכל תבשיל (שהוא מתנהג בחמדנות). אמר לו: כהנא כאן אתה?! צא, שאין זה דרך ארץ! אמר לו: תורה היא וללמוד אני צריך.

תרגום שטיינזלץ: מסופר בשם ר' עקיבא: פעם אחת נכנסתי אחר רבי יהושע לבית הכסא, ולמדתי ממנו שלשה דברים... אמר לו בן עזרי, תלמידו של רבי עקיבא: עד כאן העזת פניך ברבך להתבונן כל כך?! אמר לו: תורה היא וללמוד אני צריך.

3.

תלמידיו של אריסטו ראו אותו אוכל בצורה בהמית והקשו על כך. הכריז אריסטו: "אני אריסטו בחוץ - ואדם בבית".

"השירותים שהאם והאב משרתים את ילדם הם כה מובנים מאליהם עד כי אנו שוכחים לפעמים את מלוא היקפם. אין עוד קשר אנושי שבו יעמיד עצמו אדם בשלמות מלאה כל כך לרשות האחר ללא הרף וללא סייגים"

(ג'ון בולבי, "המשפחה כרשת חינוכית")



5.

"...תפקידו של המורה בתור מחנך, גדול הרבה יותר מאשר בתור מלמד תורה ודעת. המורה המחנך, צריך קודם כל להיות בעל השקפת-עולם שלמה משלו... הוא צריך להיות בן הטבע, שהרי תפקידו לחנך את האדם לא רק בתור פרודוקט חברותי ולאומי... המחנך בעצמו צריך להיות הספר או התמונה החיה, כלומר החניך צריך לראות מאליו, בלי כל הערה מצד המחנך, מה שהמחנך יצר ויוצר מעצמו, מתוך תכונות נפשו, בשביל שהוא, החניך, יבוא לידי הכרה, כי גם הוא צריך ויכול ליצור מעצמו דבר-מה, ובשביל שיבקש וימצא מהו הדבר שהוא יכול ליצור מעצמו, מתוך תכונות נפשו הוא. לפיכך צריך המחנך להיות אדם חי, אדם, שחיינו הם יצירה שאינה פוסקת. מובן, כי לא כל מורה מחנך יוכל להגיע למעלה כזאת, אבל כל מורה מחנך צריך, כמדומני, לשאוף לזה. צריך לראות בזה אידיאל של מורה מחנך."

א.ד. גורדון, מתוך מאמרו: "אוניברסיטה עברית", 1913

4.

(לאחר שרבי שמעון יצא מהמערב...) שמע רבי פנחס בן יאיר חתנו ויצא לקבל את פניו. נכנסו לבית המרחץ - לרחוץ, היה רבי פנחס מסייע לרבי שמעון לתקן ולסדר את בשר גופו, ראה שיש בעורו בקעים וסדקים עמוקים (מפני החול). התחיל רבי פנחס לבכות, והיו נושרות דמעותיו על עורו של רבי שמעון ומכאיבות לו מאוד. אמר לו: אוי לי שראיתך בכך! אמר לו: אשריך שראיתני בכך, שאילו לא ראיתני בכך - לא מצאת בי כך.

ע"פ תלמוד בבלי מסכת שבת דף לג עמוד ב